

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Johan Peter Jönsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1850 i Fagerhult

Innehållsförteckning.

Meddel:s biografi	1		sid.
Foto på meddel.	2	Sjusovaredagen	16
Sågnen om Finn	3	Julhalm	17
Gift med ett mycket		Jultomten	18
starkt fruntimmer	4	Bonden och riddaren	
Ljungby horn och pipa	5	(folkvisa)	19
Vättaljus	6	Grötrim	20
Bäckamannen, som häst	7	Grötrim	21
Kyrkogrim	8	Hannabad (Hunne)	22
Goenisse	9		
Avslöjat spöke	10		
Kloka (Åsumpågen)	11		
Putteboda Gösse	12		
Putteboda Gösse	13		
Snigel, snigel,			
snälle	15		(22 sidor.)
Peter Katt	16		

ACC. N.R. 5631

Landskap: Skåne
 Härad: N. Albo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Säraby
 Berättat av: Joh. Pet. Nilsson
 Född år - 50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

1

Meddel: a Biografi.

Carl. Jön. Bengtsson, f. i Bernatt, Fagerhult en. Modern
 var också född i Bernatt. Meddel, f. i Bernatt,
 år 1850, hade två stycken. Han varit oöversatt. Han
 bott i socknen under hela sitt liv.

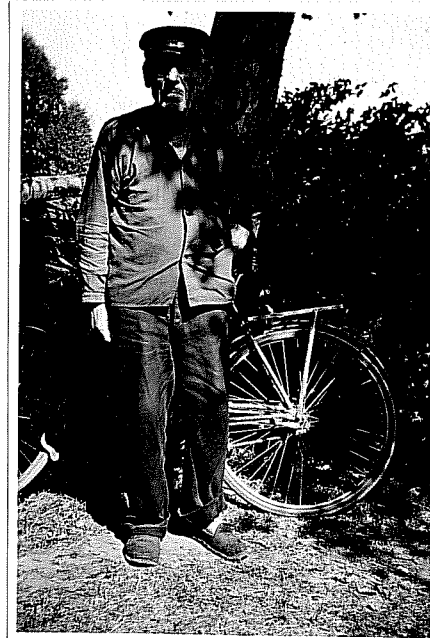
Meddel.
Joh. Pel Jönsson,
Bernall

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

5631

Landsk. Skåne
Hd. N. Asbo
Sn. Fagerhult
By etc.

2

H.

Br.

L.

Djup

Diam.

Ägare

(Adr.)

Fotogr. av Lage Nilsson
Tech.

År 1938

Negativ

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne
 Härad: N. Sjöbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1958

Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Sönderby
 Berättat av: Joh. Pet. Jönsson
 Född år 1850 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

3

Sågen om Finn.

Tig elica, barn lilla.

i morgon kommer Finn-finn.

så får du väl ö mune ö leka med.

- Ur sagan om jätten Finn. hedd. säge att
 han har hört det så av sin far.

 Finn, Finn!

Sätt den siste stenen in!

Men så kastade jätten stenen. därför säge de så
 får de alltid böta (d. v. s. laga) på tornet på
 Lunda kyrka; det blir aldrig färdigt.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne
 Härad: M. Låbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1958

Upptecknat av: Hage Nilsson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Joh. Pet. Nilsson
 Född år -50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Gift med en mycket stark fruntimmer.
 En med var gift med en mycket stark fruntimmer.
 Hansa Kåring skulle jupa honom att snida, en
 hästsko. --- hon tog hästskon o rättade ut
 den. Så sa gubben: "Ja hade jag tro att du
 var så stark, så skulle jag inte ha varit hus-
 bonde över dig."

De sa skulle ha bodd ope i en ställe som
 hette Gredbo, men nu har de ändrat ett
 om till Ljö hult. Ligger i Markaryd en. Jag
 kan inte komma ihåg namnet på den
 den, annars så hade de varit de hette. De sa
 hon var en riktig människa.
 - Gifte fader, som berättar om detta.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: V. Låbo Adress: Gåraby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Joh. Ped. Jönsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1850 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Ljungby horn och pipa.

Julaften. Plenen upplyft på guldpelare.

... så dröms trollen på drängen, att han
 skulle rida åt vägen den hårde, o inte åt ä-
 kern den arde.

Meddel. kunnat - enb. vad han uppger
 till signen från sin far, Jöns Bengtsson i Bern-
 all, född i Bernall

ACC. N.R. 5631

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Sjöbo Adress: Örby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Joh. Ped. Jönsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år - 50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Vättajns

Arbrutna bitar av Kvit pipsskuff, som ligger i äk-
 rarna, ansågs vara vättajns.

De sade de skulle lägga dem i överningsen
 tingglubbarna. Jag tror inte det gjorde någon
 nytta.

Såsom för vid "dimmeldagen", då
 skulle de skriva kors över dörrarna - en van-
 ligt kors "det gick an med en enkelt"; skrevs
 med en Kvit.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lagerström
 Härad: N. Årbo Adress: Ärdsby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Joh. Pet. Jönsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Bäckmannen.

Uti var en bonde som bodde här framme - min sviger,
 han skulle gå till Örkelljunga ö köpa knappar ö järke om
 maten. Vid bron hitom Fagerhult såg han en vit
 häst som redan han elts honom lilest hoppade
 ut i bäcken så det plumpade. Jag stod där ö hörde
 på ut, då han berättade det för skräddaren. Jag
 var inte mer än en 8 år. Han var en 40 år.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lagerström
 Härad: N. Obo Adress: Järaby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Joh. Pet. Jönsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Kyrkogrim.

De berode om för när de byggde en kyrka, så skulle de gräva ner en lulle [töke]. Den kallades för kyrkogrim [fjörkogrim]. - Fagerhult kyrka skulle man ha byggt oppe vid Fagerhult, på ett ställe de kallade Kyrke Rull. Men vad de byggde om dagen, det revs ner om natten. Då gick de till en klok gubbe. O han sade att de skulle laga en par tvillingar, o dem skulle de oha på o så skulle de få gå vart de ville, o där de stannade o började att beta, där skulle de bygga kyrkan. O så stannade de på Fagerhults Vång. O där byggde de

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Lagerström

Härad: N. Åm

Adress: Säraby

Socken: Fagerhult

Berättat av: Joh. Pet. Jönsson

Uppteckningsår: 1938

Född år -50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Goenisse

En gubbe i Rönne en hade goenisse att skaffa sig hö. Han hade brist på föder. Så var där en bäck, som de kallade för Jängel. Goenisse lovade att han skulle ta dit en klad till honom vid Jängel. Han skulle få hämta det där. Jag vet inte hur mycket det blev; det blev kanske. Den där gubben, som hade i hop med goenissen, de kallade honom för Rommenagubben. Hans gård hette Rommenatorp; det är väst i Rönne en.

Rommenatorp ligger i Vittsjö en (uppl: 2 anm.).

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne
 Härad: H. Lissö
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1908
 Upptecknat av: Lagerström
 Adress: Söderby
 Berättat av: Joh. Ped. Jönsson
 Född år: -50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

10

Ärslöjnt spöke.

"Engång var jag ute ö jick - hade varit vid Trulsa bygget -
 det var mörkt som jorden. När jag gick på vä-
 gen, såg jag något mörkt som stod där ö jag
 blev rädd, men jag gick i alla fall vidare, ö när
 jag kom ut för röd jag lin. Det var då ett få-
 kreature, som hade blivit ute om natten. Det kan-
 de ju till ha blivit ett spöke, om jag inte hade gått
 fram.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Obo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av: John Pet. Nilsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

Kloka (Åsumpåggen)

Åsumpåggen, det var många som sökte honom.
 Tanna pågen bejonte de å kalla honom för,
 för då han var oppel i Markaryd så bodade
 han land väk.

Det är mellan 40-50 år han han levde.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Ljbo Adress: Gördeby
 Socken: Fagerhult Berättat av: John Pet. Nilsson
 Uppteckningsår: 1958 Född år -50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

Putteboda Gösse.

Han var ute i vaktade krenturen, då kom där en karing till honom. Han frågade honom om han hade någon mat med sig. Det sade han att han inte hade. "Då skall du få här," sade hon och gav honom en liten kaka. "Äter du opp den," sade hon, "så blir du starkare än någon smälänning. Du blir starkare än någon i hela Markaryd." Han åt opp den, och det var då han skulle ha fått en olycka.

Vad var det för ett fruntimmer?

- Ja, det var ingen han kände. Det skulle väl vara skogsnunnan.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Lage Nilsson

Härad: M. Hebo

Adress: Säraby

Socken: Fagerhult

Berättat av: Joh. Pet. Nilsson

Uppteckningsår: 1938

Född år 1850 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

1-2

Pulleboda jöse.

Mia far berättade om att han far han skjutade
Pulleboda jöse en gång. Han var så stor så
de fingo inte plats att sitta i älskade bägge.
Han skulle sitta på två balkar honom i
hålla förmarna.

Att handlaboden ö skulle köpa salt. Bar
hem det med en tiopundare i säcken. En län-
na salt! Skulle bära hem det ö skulle få det
då. På vägen hem gick han ö plöjde krölen
med säcken på ryggen. Snart kom han tillbaka
till handlaboden ö berättade för saltet samt
lämnade lännaen borta. "Det vill jag inte ha,"
sade han; ställde det i disken så den rök
smått.

Skriv endast på denna sida!

forts.!

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne
 Härad: N. chro
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gårby
 Berättat av: Joh. Pet. Jönsson
 Född år - 50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

124

(2)

Putteboda jörse.

På en marknad: Markaryd skiljde Putteboda jörse dem som slog i skiljöl dem med en skattel i vardera handen, som han slog omkring sig med.

Putteboda jörse skulle vara från en by i Markaryd, som hette Putteboda.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Lecane Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Åbo Adress: Gäraby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Johan Pehr Jönsson
 Uppteckningsår: 1958 Född år 1850 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Snigel.

Meddels mor, född i borst hä i omjönningen, sade
 att när man var ute i skogen ö letade efter lea-
 liden, om man så inte kunde hitta den, skulle
 man fråga en snigel var de var, ö så skulle
 han visa med sina horn, ö skulle peka åt det
 hållet där de var. Det brukade ligga svarta
 sniglar på stigarna. Då skulle man säga:

Snigel, snigel, snälle,

vis mig mina bjälle!

Då skulle snigeln peka åt det hållet, där
 korna fanns.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Sjöbo Adress: Sörby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Johan Peter Jönsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1850 i Fagerhult.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Peter, Kati. Gjussorad dagen.

Från det Peter, Kati, då skulle det följa till full dag natt.
 Gjussorad dagen - om det regnade då, så höll det på
 i nya veckor.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne
 Härad: N. Låbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lage Timson
 Adress: Gårdby
 Berättat av: Joh. Pet. Jönsson
 Född år 1850 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Julehalmen.
 Jag har varit inne i en ställe som de hade
 halmen på golvet vid jul; det var oppe i
 en by som hette Hanna ka i Markaryd i
 Småland. Hos Sjögårds Johannes.

Jag var då juledags morgon. Det var
 jag o en lilla; vi hade varit på attesång
 i Markaryd. Här var inte någon attesång
 då i Fagerhult.

Den halmen var lavad så väl. Jag kan an-
 ta att då var en kvarter tjock. Det var så
 konstigt, när man trödde i, så sjönk man.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne
Härad: M. chabo
Socken: Fagerhult
Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Lagerlösson
Adress: Särby
Berättat av: J. H. Ped. Jönsson
Född år 1850 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

"jultomten."

Om julaften så skulle de skära en liten mat i
sätta till jultomten. Jag var bara barn då, jag
frågade vad den maten skulle vara till. De
sagde att den skulle vara till jultomten.

Vad ätte de den?

- De satte den på den nedresta bordkanten.
På det första jag vaknade om morgonen, så
var jag uppe i kitchet om den där maten
stod där; den stod där liksom dant.

Detta i meddel: 2 barnbarnshem.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. dibo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Joh. Pet. Jönsson
 Uppteckningsår: 1958 Född år -50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

Bonden och riddaren (folkvisa).

När medel. var brett liden - en 8-10 år - hörde
han en visa med bl. a. följ.:

han skulle ligga på hennes arm i hennes
säng.

O bonden han skulle ligga
på vår so, hos vår so.

Den yngst de för. "Men jag minns den
inte an."

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne
 Härad: V. steno
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gåraby
 Berättat av: Joh. Pet. Jönsson
 Född år: -50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

20

Grötrinn.

Vi hade en gammal klokkare, som hette Linablad, o då
 var det vanligt att man skulle rimma till grö-
 ten. Det var vid ett barnafv. O då rimmade han;
 till gröten:

Denna gröten den e kokt i en gryta
 o inte i en spann.

Gud välsigne både kvinna o man.

O hade inte far stuckit,

då hade inte mor spruckit,

o då hade vi inte suttit här

varken o ätit en druckit.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. de 60 Adress: Järaby
Socken: Fagerhult Berättat av: Joh. Pet. Johansson
Uppteckningsår: 1938 Född år -50 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Grötrinn.
dena gröten e kokt i en gryda o inte
i en glas;
de rimmor rent som ett as.

ACC. N:R. 5631

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Kristbo Adress: Gäraby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Joh. Pet. Jönsson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1850 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

Kannabod (Kunne).

De talade om att där skulle ha varit en borg i Kannaba.
 De talade också om att där var en smed. Han
 hette Kunne. O borgens hette Kunne borg. - Han
 var smed, men så kom där dit några som ville
 röva från dem. När han stod ute i smedjan, så
 kom hans glattor in o rade att det var några
 som hade kommit o ville stjäl från dem.

På gick han in o hade sin slaga o slog
 dem som var o skulle stjäla i skullen med
 den. - Så talade om det. O sen hörde jag en
 gång en oppe i Kannaba som talade om
 att där. "Det var några lunda på en
 vis."